

Direktør og borgmester Valdemar Johansen

Bevaringsværdig mindesten

Valdemar Johansen (22. august 1889-17. maj 1948) blev født i Helsingør som søn af en arbejdsmand. Han blev ansat på Helsingør Skibsværfts kontor i 1904 og arbejdede der i syv år. I 1911 blev Valdemar Johansen journalist ved "Helsingør Social-Demokrat". I 1915 blev han bogholder ved arbejdernes kooperative virksomheder i Helsingør, og senere forretningsfører sammesteds.

Valdemar Johansens far var socialdemokrat, og han fik en stærk politisk interesse med hjemmefra. I 1917 blev han indvalgt i Helsingør Byråd for Socialdemokratiet.

I 1922 blev Valdemar Johansen hentet til Skive som direktør for Gammelgårds Dampmølle i Brårup. Gammelgårds Mølle (opført 1884) blev i 1917 købt af Arbejdernes Fællesbageri i Skive, der i 1918 ombyggede den til dampmølle. Til at begynde med var dampmøllen en god forretning, men i 1921 blev den overtaget af et konsortium af fællesbagerierne i Holstebro, Nykøbing, Viborg og Skive. Konsortiet måtte give op allerede året efter og sælge Gammelgårds Dampmølle til "De sammensluttede Fælles- og Andelsbagerier i Danmark", som hentede Valdemar Johansen til Skive som direktør.

Med hans baggrund i arbejderkooperationen og med byråds erfaring var det naturligt, at han blev opstillet til byrådsvalget i Skive i 1925. Der var kræfter i den socialdemokratiske forening, der ønskede ham som borgmesterkandidat, men det afslog Valdemar Johansen. Arbejdet med at genoprette Dampmøllen tog for meget af hans tid, og borgmesterposten var stadig en "fritidsbeskæftigelse" uden løn. Han blev indvalgt i byrådet ved valget, hvor han bl.a. fik plads i kasse- og regnskabsudvalget. Det betød bl.a., at han var med til i 1928, da Skive Bank lukkede, at oprette en ny bank i Skive, Skive Diskontobank. Ved det følgende byrådsvalg i 1929 opstillede Valdemar Johansen som socialdemokratiets borgmesterkandidat, og da Socialdemokratiet fik flertallet ved valget, blev Valdemar Johansen valgt som borgmester.

Han indtog borgmesterposten omtrent samtidig med, at den store depression kastede verden ud i en dyb økonomisk krise. Krisen medførte stor arbejdsløshed og stor tilvandring til byer som Skive. Spørgsmålet om at skabe arbejdspladser blev centralt i Valdemar Johansens borgmesterperiode. Der blev igangsat flere beskæftigelsesarbejder bl.a. på engene ved Skive Å, og der blev anlagt badeanstalt ved Resen Strand.

I 1932-1933 kom Valdemar Johansen ud i et politisk stormvejr. Byvæksten i Skive var så kraftig, at byens gasværk ikke længere kunne følge med. Gasværket lå ved Brårupgade, hvilket var ret uhensigtsmæssigt, når kullene til gasproduktionen ankom til Skive med skib. I 1932 indstillede byrådets belysningsudvalg, at gasværket skulle flyttes til et område nord for den daværende nordhavn. Det ville give arbejde både med opfyldning af et større areal til gasværket og med byggeri af selve gasværket. Placeringen mødte stærk modstand, bl.a. fra forstander Anders Vedel, Krabbesholm Højskole, der ville få det nye gasværk lige uden for vinduerne. Valdemar Johansen gik stærkt ind for flytningen af gasværket og forsvarede planerne på et stort borgermøde, som kritikerne har indkaldt til. I 1933 vedtog et stort flertal i byrådet at gennemføre gasværksbyggeriet, som stod færdigt i 1934.

Allerede i Helsingør-tiden var Valdemar Johansen blevet valgt til medlem af bestyrelsen for Det kooperative Fællesforbund, og efterhånden fik han flere og flere opgaver indenfor Kooperationen, som medførte mange rejser bl.a. til København. Det førte til, at han i 1936 besluttede sig for at nedlægge hvervet som borgmester i Skive og udtræde af byrådet. I 1938 blev Valdemar Johansen valgt til formand for Det kooperative Fællesforbund. Fællesforbundet var den nationale organisation

for en lang række kooperative virksomheder indenfor arbejderbevægelsen som f.eks. (by)-brugsforeninger, boligforeninger, fællesbagerier m.v. og blev set som arbejderbevægelsens tredje arm ved siden af den politiske og faglige. Fællesforbundet blev stiftet i 1922 initiativ af Socialdemokratiets formand, Thorvald Stauning, og med Valdemar Johansens politiske læremester, borgmester Peter Christensen, Helsingør, som den første formand.

Formandsposten betød, at Valdemar Johansen blev født medlem af forretningsudvalget i Socialdemokratisk Forbund og medlem af bestyrelsen for Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. Under 2. verdenskrig trak de skiftende regeringer på hans sagkundskab indenfor kornbranchen, og han blev formand for brød- og kornnævnet og for bestyrelsen for Brødkornskontoret. I 1947 blev han indstillet af Socialdemokratiet som suppleant til Landstinget, og han ville være blevet ordinært medlem af Landstinget i 1949.

Valdemar Johansen bevarede flere lokale poster, selvom han tilbragte megen tid med at rejse med mellem Skive og København. Arbejdet med børn og unge havde hans store interesse. Han var formand for bestyrelsen for De Unges Idræt i Skive – landets største DUI-afdeling – og han var i mange år til sin død formand for bestyrelsen for P. Sabroes Børnehjem i Skive.

Mindestenen er opsat af Det kooperative Fællesforbund.

Læs mere:

Helge Stavnsbjerg: Woldhardt – det moderne Skives grundlægger. 2017

Skive Social-Demokrat 18. maj 1948

Direktør Valdemar Johansen på sit kontor på Gammelgårds Dampmølle i Brårup ca. 1945. Valdemar Johansen var direktør for dampmøllen fra 1922 til 1948 og borgmester i Skive 1929-1936, valgt af Socialdemokratiet.

I 1925 blev Valdemar Johansen indvalgt af Socialdemokratiet i Skive Byråd. Samme år blev byrådet fotograferet. Valdemar Johansen sidder for enden af bordet til højre. På hans venstre side sidder skoleinspektør Hjalmar Kjems (borgmester 1914-1916). Som nr. 6 fra højre sidder grosserer Michael Nielsen (borgmester 1921-1927), og som nr. 2 fra venstre sidder redaktør Carl Hansen (borgmester 1927-1929).

FORMAND
FOR ET KOOPERATIVE
FELLESFORBUND

VALDEMAR JOHANSEN

1889 — 1948

OLGA JOHANSEN

1889 — 1979

DEN DANSKE ARBEJDER
KOOPERATION

SATTE DETTE MINDE.